

การแข่งขันเคมีโอลิมปิกระดับชาติ ครั้งที่ 12 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

7 มิถุนายน 2559 เวลา 08.30 – 13.30 น.

เฉลยข้อสอบภาคทฤษฎี

6											
ศูนย	สอวน.	•••	 • • •	 	 • • •	 • • •	 ••	 •	 	•	 •

คำตอบข้อที่ 1 (14 คะแนน)

1.1 (3 คะแนน)

วิธีคำนวณ (2 คะแนน)

คำนวณความเข้มข้นของไอออนต่าง ๆ ในหน่วย g/L

Chloride

$$g Cl^{-}/L = \frac{557 \text{ mmol Cl}^{-}}{1 \text{ L}} \times \frac{1 \text{ mol}}{1000 \text{ mmol}} \times \frac{35.5 \text{ g Cl}^{-}}{1 \text{ mol Cl}^{-}} = 19.8 \text{ g Cl}^{-}/L$$
 (0.5 pt)

(ตรวจให้คะแนนวิธีทำไอออนใดไอออนหนึ่ง)

คำนวณความเข้มข้น (g/L) ในทำนองเดียวกันได้ผลดังตาราง

ไอออน	ความเข้มข้น (mmol/L)	มวลอะตอม/ไอออน	ความเข้มข้น (g/L)
Chloride	557	35.5	19.8
Sodium	478	23.0	11.0
Magnesium	54	24.3	1.3
Sulphate	29	96.1	2.8
Calcium	10.5	40.1	0.421
Potassium	10.4	39.1	0.407
รวม	-	-	35.728

มวลรวมของของแข็งที่ละลายได้ (g/L) =
$$19.8 + 11.0 + 1.3 + 2.8 + 0.421 + 0.407$$
 (1.0 pt) = 35.7 g/L ความเค็ม (g/kg) = $\frac{35.7}{1}$ g $\times \frac{1}{1.020}$ kg = 35.0 g/kg

1.2 (2.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (2 คะแนน)

ถ้าต้องการปริมาตรของ 0.1 M AgNO $_3$ ที่จุดยุติ = 20 mL

หาจำนวนโมลของ Ag+ ในสารละลาย AgNO₃ 20 mL

$$mol Ag^{+} = \frac{0.1 \text{ mol } Ag^{+}}{1 \text{ L}} \times 20 \text{ mL} \times \frac{1 \text{ L}}{1000 \text{ mL}} = 0.002 \text{ mol } Ag^{+}$$
 (0.5 pt)

สมการการไทเทรต
$$Ag^+(aq) + Cl^-(aq) \longrightarrow AgCl(s)$$

จำนวนโมล
$$Ag^+$$
 = $\frac{1}{1}$ (0.5 pt)

สมมติถ้าไม่เจือจางน้ำทะเล หาจำนวนโมลของ Cl⁻ ในน้ำทะเล 25.00 mL

$$\text{mol Cl}^- = \frac{557 \text{ mmol Cl}^-}{1 \text{ L}} \times 25.00 \text{ mL} \times \frac{1 \text{ mol}}{1000 \text{ mmol}} \times \frac{1 \text{ L}}{1000 \text{ mL}} = 0.013925 \text{ mol Cl}^-$$
 (0.5 pt)

จำนวนโมล Cl⁻
จำนวนโมล Ag⁺ =
$$\frac{0.013925 \text{ mol Cl}^{-}}{0.002 \text{ mol Ag}^{+}}$$
 = 6.9625 ≈ 7

ดังนั้น ต้องเจือจางตัวอย่างประมาณ 7 เท่า

1.3 (5 คะแนน)

ความสูงของน้ำทะเลในนาเชื้อ เหลือน้อยกว่าหรือเท่ากับ

0.71

เท่าของ h สารเจือปนจึงเริ่มตกผลึก

(0.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (4.5 คะแนน)

สารเจือปนที่จะตกผลึก (ตะกอน) ได้ คือ $CaSO_4$ (พิจารณาจากค่า K_{sp} ของ $CaSO_4 = 6.0 \times 10^{-4}$) (0.5 pt)

$$[Ca^{2+}]$$
 ในน้ำทะเล = $\frac{10.5 \text{ mmol } Ca^{2+}}{1 \text{ L}} \times \frac{1 \text{ mol}}{1000 \text{ mmol}} = 1.05 \times 10^{-2} \text{ mol/L}$ (0.5 pt)

$$[SO_4^{2-}]$$
 ในน้ำทะเล = $\frac{29 \text{ mmol } SO_4^{2-}}{1 \text{ L}} \times \frac{1 \text{ mol}}{1000 \text{ mmol}} = 2.9 \times 10^{-2} \text{ mol/L}$ (0.5 pt)

ให้ปริมาตรเริ่มต้นของน้ำทะเลในนาเชื้อ = V_1

เริ่มต้น $[Ca^{2+}][SO_4^{2-}] = (1.05 \times 10^{-2}) (2.9 \times 10^{-2}) = 3.045 \times 10^{-4}$ ซึ่งน้อยกว่า $K_{\rm sp}$ สารจึงยังไม่ตกผลึก เมื่อน้ำทะเลระเหยจนมีปริมาตร V_2 และ $[Ca^{2+}][SO_4^{2-}] \geq K_{\rm sp}$ (6.0 $\times$ 10⁻⁴) จะเริ่มเกิดผลึก CaSO₄ (0.5 pt)

จาก
$$C_1V_1 = C_2V_2$$
 จะได้ว่า $C_2 = \frac{V_1}{V_2}C_1$ (0.5 pt)

$$C_2$$
 ของ $Ca^{2+} = \frac{V_1}{V_2} \times 1.05 \times 10^{-2} \text{ mol/L}$

$$C_2$$
 ของ $SO_4^{2-} = \frac{V_1}{V_2} \times 2.9 \times 10^{-2} \text{ mol/L}$

จะเริ่มเกิดผลึก CaSO₄ เมื่อ $[Ca^{2+}][SO_4^{2-}] \ge 6.0 \times 10^{-4}$

แทนค่า C_2 ของ Ca^{2+} และ SO_4^{2-} เมื่อผลคูณไอออนมีค่ามากพอที่ทำให้เริ่มเกิดผลึก $CaSO_4$ (0.5 pt)

$$\left(\frac{V_1}{V_2} \times 1.05 \times 10^{-2}\right) \left(\frac{V_1}{V_2} \times 2.9 \times 10^{-2}\right) \ge 6.0 \times 10^{-4}$$

$$\left(\frac{V_1}{V_2}\right)^2 (1.05 \times 10^{-2}) (2.9 \times 10^{-2}) \ge 6.0 \times 10^{-4}$$

$$\left(\frac{V_1}{V_2}\right)^2 \ge \frac{6.0 \times 10^{-4}}{(1.05 \times 10^{-2})(2.9 \times 10^{-2})}$$

$$\frac{V_1}{V_2} \ge \sqrt{\frac{6.0 \times 10^{-4}}{(1.05 \times 10^{-2})(2.9 \times 10^{-2})}}$$
 (0.5 pt)

$$\frac{V_1}{V_2} \geq 1.4$$

$$V_1 \geq 1.4V_2$$

$$V_2 \leq 0.71V_1$$
 (0.5 pt)

ให้ ปริมาตร V_1 = พื้นที่ (A) $ imes$ h = hA และ	
ปริมาตร V_2 = พื้นที่ (A) $ imes$ h $_2$ = h $_2$ A	
แทนค่า V_1 = hA และ V_2 = h ₂ A ใน $V_2 \leq 0.71V_1$	
$h_2A \leq 0.71hA$	(0.5 pt)
$h_2 \leq 0.71h$	
ดังนั้น ความสูงของน้ำทะเลในนาเชื้อเหลือน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.71 เท่าของ h สารเจือปน CaSO ₄ จึงเ	ริ่มตกผลึก

1.4 (3.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (3 คะแนน)

พื้นที่นาปลง =
$$10 \text{ ไร่} \times \frac{400 \text{ ตารางวา}}{1 \text{ ไร่}} \times \frac{4 \text{ m}^2}{1 \text{ ตารางวา}} = 16,000 \text{ m}^2$$
 (0.5 pt)

ปริมาตรเริ่มต้นของน้ำทะเล = 16,000 m² x ความสูงของน้ำทะเล 0.5 m x
$$\frac{10^6 \text{ cm}^3 \text{ (or mL)}}{1 \text{ m}^3}$$
 = $8.0 \times 10^9 \text{ mJ}$

ในน้ำทะเลมี Na⁺ = 478 mmol/L และมี Cl⁻ = 557 mmol/L (Na⁺ เป็น limiting agent)

เมื่อตากแดดจนระดับน้ำทะเลเหลือ 1 cm

ปริมาตรสุดท้ายของน้ำทะเล = 16,000 m² × ความสูงของน้ำทะเล 0.01 m ×
$$\frac{10^6 \text{ cm}^3 \text{ (or mL)}}{1 \text{ m}^3}$$
 = 1.6 × 10⁸ ml

สภาพละลายได้ของ NaCl = 36 g/100 mL

ดังนั้น จะมี NaCl ละลายอยู่ =
$$\frac{36 \text{ g NaCl}}{100 \text{ mL}} \times 1.6 \times 10^8 \text{ mL} = 0.576 \times 10^8 \text{ g NaCl}$$
 (0.5 pt)

ปริมาณ NaCl ที่ตกผลึก = ปริมาณ NaCl เริ่มต้น – ปริมาณ NaCl ที่ละลายได้ (0.5 pt) =
$$2.24 \times 10^8$$
 g NaCl – 0.576×10^8 g NaCl = 1.66×10^8 g NaCl $\times \frac{1 \text{ kg}}{1000 \text{ g}} \times \frac{1 \text{ ton}}{1000 \text{ kg}}$ = 166 ton NaCl

คำตอบข้อที่ 2 (7 คะแนน)

2.1 (3 คะแนน)

ความเข้มข้นของ
$$HCO_3^- =$$
 2.287 mmol/L (0.5 คะแนน) ความเข้มข้นของ $CO_3^{2-} =$ 0.013 mmol/L (0.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (2 คะแนน)

จาก HCO₃⁻ + H₂O ⇌ CO₃²⁻ + H₃O⁺ K_{a2} = 5.600 × 10⁻¹¹

$$K_{a2} = \frac{[CO_3^{2-}][H_3O^+]}{[HCO_3]} \qquad (0.5 pt)$$

$$\frac{[CO_3^{2-}]}{[HCO_3^-]} = \frac{5.600 \times 10^{-11}}{1.000 \times 10^{-8}} = 5.600 \times 10^{-3}$$

$$[CO_3^{2-}] = 5.600 \times 10^{-3} [HCO_3^-] \qquad (1 pt)$$

$$[HCO_3^-] + [CO_3^{2-}] = 2.300 \times 10^{-3} mol/L$$

$$[HCO_3^-] + 5.600 \times 10^{-3} [HCO_3^-] = 2.300 \times 10^{-3} mol/L \qquad (0.5 pt)$$

ดังนั้น [HCO₃⁻] =
$$2.287 \times 10^{-3}$$
 mol/L = 2.287 mmol/L
และ [CO₃²⁻] = $2.300 \times 10^{-3} - 2.287 \times 10^{-3}$ = 0.013×10^{-3} mol/L = 0.013 mmol/L

2.2 (4 คะแนน)

วิธีคำนวณ (3.5 คะแนน)

เนื่องจากในบรรยากาศมี
$$CO_2$$
 ร้อยละ 0.12 โดยปริมาตร ดังนั้น ความดันย่อยของ $CO_2 = 0.0012$ atm $0.5 pt$ จาก $0.5 pt$ จาก $0.5 pt$ atm $0.5 pt$ $0.5 pt$

เมื่อแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ละลายน้ำจะได้กรดคาร์บอร์นิกดังสมการ

$$CO_2(g) + H_2O(l) \rightleftharpoons H_2CO_3(aq)$$

พิจารณาค่า K_{a1} (4.200 × 10^{-7}) >> K_{a2} (5.600 × 10^{-11}) การคำนวณ pH ของสารละลายจึงคิดจาก ปฏิกิริยาการแตกตัวของ H_2CO_3 ในขั้นที่ 1 เท่านั้น โดยมี HCO_3^- และ H_3O^+ ในน้ำทะเลเป็นไอออนร่วม

$$H_2CO_3$$
 + H_2O $\rightleftharpoons$ HCO_3^- + H_3O^+ ความเข้มข้นเริ่มต้น (mol/L) 1.92×10^{-5} $\times$ 2.287×10^{-3} 1.000×10^{-8} (1 pt) ความเข้มข้นที่เปลี่ยนแปลง (mol/L) $-\times$ $+\times$ $+\times$ $+\times$ ความเข้มข้นที่สมดุล (mol/L) $1.92 \times 10^{-5} - \times$ $2.287 \times 10^{-3} + \times$ $1.000 \times 10^{-8} + \times$

$$K_{a1} = \frac{[HCO_3^-][H_3O^+]}{[H_2CO_3]} = \frac{(2.287 \times 10^{-3} + x)(1.000 \times 10^{-8} + x)}{(1.92 \times 10^{-5} - x)} = 4.200 \times 10^{-7}$$
 (0.5 pt)

ดังนั้น
$$x = 3.42 \times 10^{-7} \text{ moVL}$$
 (0.5 pt)
[H_3O^+] = $1.000 \times 10^{-8} + 3.42 \times 10^{-7} = 3.52 \times 10^{-7} \text{ moVL}$ (0.5 pt)

pH =
$$-\log [H_3O^+] = -\log (3.52 \times 10^{-7}) = 6.453$$

คำตอบข้อที่ 3 (10 คะแนน)

3.1 (3 คะแนน)

ตอบเลขนันสำคัญผิดหัก 0.25 pt

วิธีคำนวณ (2.5 คะแนน)

$$\Delta T_{\rm f} = i \, K_{\rm f} \, m$$

$$2.4 \, ^{\circ}{\rm C} = (2) \, (1.86 \, ^{\circ}{\rm C} \, {\rm kg \, mol^{-1}}) \, m \qquad (0.5 \, pt)$$

$$m = 0.645 \, {\rm mol/kg} \qquad (0.5 \, pt)$$
ความเข้มข้นของเกลือในน้ำทะเล = $\frac{0.645 \, {\rm mol \, NaCl}}{1000 \, {\rm g} \, {\rm H}_2{\rm O}} \times \frac{58.5 \, {\rm g} \, {\rm NaCl}}{1 \, {\rm mol \, NaCl}} = \frac{37.7 \, {\rm g} \, {\rm NaCl}}{1000 \, {\rm g} \, {\rm H}_2{\rm O}}$

$$= \frac{0.645 \, {\rm mol \, NaCl}}{37.7 \, {\rm g} \, {\rm NaCl} + 1000 \, {\rm g} \, {\rm H}_2{\rm O}} = \frac{0.645 \, {\rm mol \, NaCl}}{1037.7 \, {\rm g} \, {\rm seawater}} \qquad (0.5 \, pt)$$

$$C = \frac{0.645 \, {\rm mol \, NaCl}}{1037.7 \, {\rm g} \, {\rm seawater}} \times \frac{1000 \, {\rm g}}{1 \, {\rm kg}} \times \frac{1.020 \, {\rm kg} \, {\rm seawater}}{1 \, {\rm L} \, {\rm seawater}} = 0.634 \, {\rm mol/L} \qquad (0.5 \, pt)$$
ความเข้มข้นของเกลือในน้ำทะเล = ความเข้มข้นของเกลือในเลือดปลา
$$= 9.711 \, {\rm multilatival}$$

 π = iCRT = $(2) (0.634 \text{ mol/L}) (0.082 \text{ L atm mol}^{-1} \text{ K}^{-1}) (300 \text{ K})$ (0.5 pt)= 31.2 atm = 31 atm

3.2 (7 คะแนน)

3.2.1 การแยกสลายน้ำทะเลด้วยไฟฟ้าใช้ประจุไฟฟ้า =
$$1.4 \times 10^{14}$$
 C (0.5 คะแนน) (ตอบในรูป a.b $\times$ 10^m)

วิธีคำนวณ (1 คะแนน)

ปฏิกิริยาที่แคโทด :
$$2H^+ + 2e^- \rightleftharpoons H_2(g)$$
  $E^\circ = 0.00 \text{ V}$ ประจุไฟฟ้าที่ต้องใช้ = $7.0 \times 10^8 \text{ mol H}_2 \times \frac{2 \text{ mol e}^-}{1 \text{ mol H}_2}$ $\times \frac{1 \text{ F}}{1 \text{ mol e}^-} \times \frac{96,500 \text{ C}}{1 \text{ F}}$ $= 1.35 \times 10^{14} \text{ C}$ = $1.4 \times 10^{14} \text{ C}$

วิธีคำนวณ (2.5 คะแนน)

ปฏิกิริยาที่แคโทด :
$$2H^+ + 2e^- \rightleftharpoons H_2(g)$$
  $E^\circ = 0.00 V$

ปฏิกิริยาที่แอโนด : $O_2(g) + 4H^+ + 4e^- \rightleftharpoons 2H_2O(l)$ $E^\circ = +1.23 \text{ V}$

$$E_{H^+/H_2} = 0.00 - \frac{0.0592}{2} \log \frac{P_{H_2}}{[H^+]^2}$$
 (0.5 pt)

$$= 0.00 - \frac{0.0592}{2} \log \frac{300}{(1.0 \times 10^{-8})^2} = -0.547 \text{ }$$
 (0.5 pt)

$$E_{O_2/H_2O} = +1.23 - \frac{0.0592}{4} \log \frac{1}{P_{O_2}[H^+]^4}$$
 (0.5 pt)

$$= +1.23 - \frac{0.0592}{4} \log \frac{1}{300 \times (1.0 \times 10^{-8})^4} = 0.793 \text{ V}$$
 (0.5 pt)

$$E_{\text{cell}} = E_{\text{H}^+/\text{H}_2} - E_{\text{O}_2/\text{H}_2\text{O}}$$
 (0.5 pt)
= $(-0.547) - 0.793 = -1.34 \text{ V}$

ศักย์ไฟฟ้าต่ำสุดที่ต้องใช้แยกสลายน้ำทะเลด้วยไฟฟ้าเท่ากับ 1.34 V

วิธีคำนวณ (0.5 คะแนน)

$$\Delta G = -nFE_{cell}$$
= $-(2 \times 7.0 \times 10^8 \text{ mol e}^-) \left(96,500 \frac{J}{V \text{ mol e}^-}\right) (-1.34 \text{ V})$
= $1.8 \times 10^{14} \text{ J}$ (0.5 pt)

วิธีคำนวณ (1 คะแนน)

Kilowatt-hours =
$$(1.25 \times 10^{14} \text{ C}) (1.34 \text{ V}) \left(\frac{1 \text{ J}}{1 \text{ C·V}}\right) \left(\frac{1 \text{ kW·h}}{3.6 \times 10^6 \text{ J}}\right)^*$$

= $5.0 \times 10^7 \text{ kW·h}$

หรือ Kilowatt-hours = $1.8 \times 10^{14} \text{ J} \left(\frac{1 \text{ kW·h}}{3.6 \times 10^6 \text{ J}}\right)^* = 5.0 \times 10^7 \text{ kW·h}$

Cost = $5.0 \times 10^7 \text{ kW·h} \times \frac{6.3434 \text{ บาท}}{1 \text{ kW·h}}$

= $32 \times 10^7 \text{ บาท}$

= $32 \times 10^7 \text{ บาท}$

= 320 ล้านบาท

* $1 \text{ kW·h} = 1000 \text{ W} \times 3600 \text{ s} \times \frac{1 \text{ J s}^{-1}}{1 \text{ W}} = 3.6 \times 10^6 \text{ J}$

คำตอบข้อที่ 4 (9 คะแนน)

4.1 (2 คะแนน)

เหตุผลที่ Zn/HCl ไม่สามารถรีดิวซ์ QCl $_4$ เป็นธาตุ Q ได้

(0.5 คะแนน)

เป็นตัวรีดิวซ์ที่แรงไม่พอ ดูจากค่า E° ของปฏิกิริยามีเครื่องหมายเป็นลบ

วิธีคำนวณ (1.5 คะแนน)

$$Zn + 2QO^{2+} + 4H^{+} \longrightarrow Zn^{2+} + 2Q^{3+} + 2H_{2}O$$

$$E^{\circ} = 0.15 - (-0.76) = 0.91 \text{ V} \qquad เกิดได้ \qquad (0.5 \text{ pt})$$

$$Zn + 2Q^{3+} \longrightarrow Zn^{2+} + 2Q^{2+}$$

$$E^{\circ} = (-0.37) - (-0.76) = 0.39 \,\text{V}$$
 เกิดได้ (0.5 pt)

$$Zn + Q^{2+} \longrightarrow Zn^{2+} + Q$$

$$E^{\circ} = (-1.63) - (-0.76) = -0.87 \,\text{V} \quad \text{in} \, \text{Null} \, \text{in} \, \text{(0.5 pt)}$$

(ถ้าคิดว่า H_2 เป็นตัวรีดิวซ์ ค่า E° จะต่ำกว่านี้)

4.2 (2 คะแนน)

แสดงสมการที่เกิดขึ้นในข้อ ก. เพียง 4 สมการ

(สมการละ 0.5 คะแนน)

(1)
$$TiCl_4 + 2Mg \xrightarrow{\Delta/Ar} Ti + 2MgCl_2$$

(2)
$$2\text{TiCl}_4 + \text{Zn} \xrightarrow{H^+} 2\text{TiCl}_3 + \text{ZnCl}_2$$

(3)
$$TiCl_4 + Zn \xrightarrow{\cdots} TiCl_2 + ZnCl_2$$

(4)
$$4\text{TiCl}_2 + O_2 + 4\text{HCl} \longrightarrow 4\text{TiCl}_3 + 2\text{H}_2\text{O}$$

(5) TiCl₄ + (x+2)H₂O
$$\longrightarrow$$
 TiO₂·xH₂O + 4HCl ให้คะแนนสำหรับปฏิกิริยาต่อไปนี้ด้วย

ปฏิกิริยาที่กลายเป็นออกไซด์
$$TiO_2$$
  $TiCl_4$ + $2H_2O$ $\longrightarrow$ TiO_2 + $4HCl$

$$2TiCl_3 + Zn \xrightarrow{H^+} 2TiCl_2 + ZnCl_2$$

ปฏิกิริยาที่เกิดด้วย (อัตโนมัติ) Zn + 2HCl
$$\longrightarrow$$
 H $_2$ + ZnCl $_2$

ปฏิกิริยาที่เป็นไปได้ที่จะเกิดด้วย
$$2 TiCl_4 + H_2 \longrightarrow 2 TiCl_3 + 2 HCl$$

4.3 (2 คะแนน)

วิธีคำนวณ (1.5 คะแนน)

$$Q^{3+} + e^- \rightarrow Q^{2+}$$
  $E^\circ_1 = -0.37 \, \text{V}$ ann $\Delta G^\circ = -nFE^\circ$ $\Delta G^\circ_1 = -1 \, F \, (-0.37) = 0.37 \, F$ $(0.5 \, pt)$ $Q^{2+} + 2e^- \rightarrow Q$ $E^\circ_2 = -1.63 \, \text{V}$ $\Delta G^\circ_2 = -2 \, F \, (-1.63) = 2 \, (1.63) \, F$ $(0.5 \, pt)$ สมการรวม: $Q^{3+} + 3e^- \rightarrow Q$ $\Delta G^\circ_{\text{53M}} = \Delta G^\circ_1 + \Delta G^\circ_2$ $-3FE^\circ_{\text{53M}} = 0.37 \, F + 2 \, (1.63) \, F$ $E^\circ_{\text{53M}} = \frac{0.37 \, F + 2 \, (1.63) \, F}{-3F}$ $= -1.21 \, \text{V}$

4.4 (2 คะแนน)

คำอธิบายเพิ่มเติม

Si อยู่ในหมู่ IVA มีการจัดอิเล็กตรอนเป็น $3s^2$ $3p^2$ จึงมีอิเล็กตรอนเดี่ยวจำนวน 2 อิเล็กตรอน ข้อมูลประกอบ Si มีมวลอะตอมน้อยกว่า Ti มี 4 valence electron เท่ากัน จุดหลอมเหลวสูงเหมือนกัน SiCl₄ เป็นของเหลวที่อุณหภูมิห้อง (mp -68 °C, bp 57 °C) เมื่อละลายน้ำจะถูกไฮโดรไลส์ทันที ได้ผลผลิตสุดท้ายเป็น $SiO_2\cdot xH_2O$

วิธีที่นักเรียนคิดอาจเป็น – หาว่า มีธาตุอะไรบ้างที่เบากว่า Ti และเกิดสารประกอบคลอไรด์ที่มีสูตร RCl_4

4.5 (2 คะแนน)

	สูตรของไอออน	รูปทรงของไอออน			
ไอออน +1	PCl ₄ ⁺	รูปทรงสี่หน้า		(1 pt)	
ไอออน –1	PCl ₆ -	รูปทรงแปดหน้า		(1 pt)	

คำตอบข้อที่ 5 (10 คะแนน)

5.1 (1 คะแนน)

วิธีคำนวณ (0.5 คะแนน)

ระยะห่างระหว่างระนาบคาร์บอนที่ใกล้กันที่สุด =
$$d$$
 เมื่อ $n=1$ และจากโจทย์ ค่า $\lambda=1.54\times 10^{-10}$ m สำหรับแกรไฟต์ ค่า $\theta=27.0^\circ/2=13.5^\circ$
$$d=\frac{n\lambda}{2\sin\theta}=\frac{1\times 1.54\times 10^{-10}\text{ m}}{2\times\sin 13.5^\circ}=\frac{1\times 1.54\times 10^{-10}\text{ m}}{2\times0.233}$$
 = 3.30×10^{-10} m (0.5 pt)

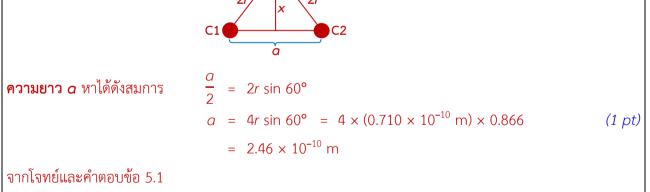
5.2 (3.5 คะแนน)

ปริมาตร unit cell ของแกรไฟต์ =
$$34.6 \times 10^{-30}$$
 m³ (0.5 คะแนน) (ตอบเลขนัยสำคัญ 3 ตัว) จำนวนอะตอม C ต่อ unit cell ของแกรไฟต์ = 4 (0.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (2.5 คะแนน)

จากสามเหลี่ยมที่ยกมา

จากรูป จำนวนอะตอม C ต่อ unit cell ของแกรไฟต์ = 4

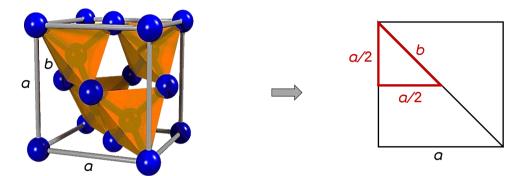
ความยาว
$$c = 2 \times 3.30 \times 10^{-10} \,\mathrm{m} = 6.60 \times 10^{-10} \,\mathrm{m}$$
 (0.5 pt) ปริมาตร unit cell ของแกรไฟต์ $= a^2 \times c \times \sin 120^\circ$ $= (2.46 \times 10^{-10} \,\mathrm{m})^2 \times (6.60 \times 10^{-10} \,\mathrm{m}) \times \sin 120^\circ$ (1 pt) $= 34.6 \times 10^{-10} \,\mathrm{m}^3$

5.3 (3 คะแนน)

ปริมาตร unit cell ของเพชร (ในรูปของ
$$r$$
) = $\left(\frac{8}{\sqrt{3}}r\right)^3$ (0.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (2 คะแนน)

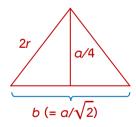
พิจารณารูปทรงสี่หน้าหนึ่งยูนิต และให้ระยะห่างระหว่างอะตอม C ที่ตำแหน่ง corner และ face centered เท่ากับ b

$$\frac{a^2}{4} + \frac{a^2}{4} = b^2 ag{0.5 pt}$$

$$b = \frac{a}{\sqrt{2}} \tag{0.5 pt}$$

จากนั้นพิจารณาสามเหลี่ยมภายใน tetrahedral unit:

$$\frac{a^2}{16} + \frac{a^2}{8} = 4r^2 \tag{0.5 pt}$$

$$a = \frac{8}{\sqrt{3}} r$$
 หรือ $r = \frac{\sqrt{3}}{8} a$ (0.5 pt)

ดังนั้น ปริมาตรของ cubic unit cell = $a^3 = \left(\frac{8}{\sqrt{3}} r\right)^3$

จำนวนอะตอม C ต่อ unit cell ของเพชร = 8

5.4 (2.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (1.5 คะแนน)

% packing efficiency =
$$\frac{3 \text{ ำนวนอะตอมต่อ unit cell} \times \text{ปริมาตรอะตอม}}{\text{ปริมาตร unit cell}} \times 100$$
 (0.5 pt)
% packing efficiency ของเพชร = $\frac{8 \times \frac{4}{3} \pi \left(\frac{\sqrt{3}}{8} a\right)^3}{a^3} \times 100$ = 34.0 %
% packing efficiency ของแกรไฟต์ = $\frac{4 \times \frac{4}{3} \pi \left(0.710 \times 10^{-10} \text{ m}\right)^3}{\left(34.6 \times 10^{-30} \text{ m}^3\right)} \times 100$ (0.5 pt)
= 17.3 %

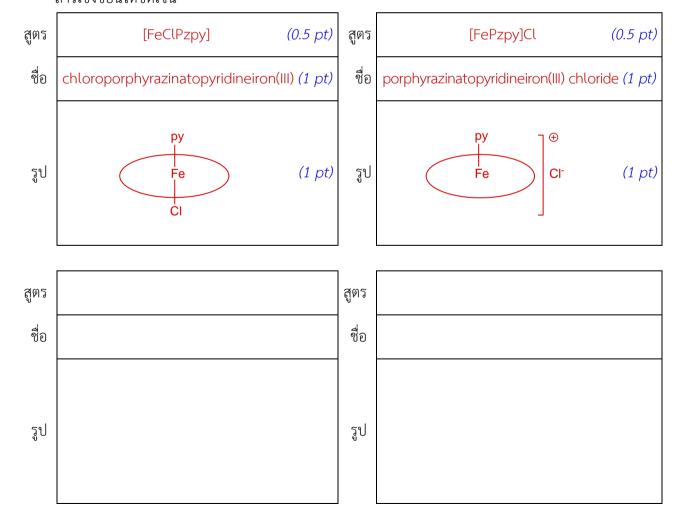
คำตอบข้อที่ 6 (10.5 คะแนน)

6.1 (1 คะแนน)

รูปโครงสร้างของพอร์ไฟราซีน **Y**

6.2 (5 คะแนน)

สูตร ชื่อภาษาอังกฤษ และวาดรูปโครงสร้างของไอโซเมอร์ที่เป็นไปได้ทั้งหมดของ X โดยแสดงส่วนที่เป็น สารเชิงซ้อนให้ชัดเจน

6.3 (2 คะแนน)

ต้องใช้ AgNO₃ = 0.085 g (1 คะแนน)

<u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u> ต้องใช้ AgNO₃ = 50.00 mL **X** × $\frac{0.010 \text{ mol } \textbf{X}}{1000 \text{ mL } \textbf{X}}$ × $\frac{1 \text{ mol AgNO}_3}{1 \text{ mol } \textbf{X}}$ × $\frac{169.9 \text{ g AgNO}_3}{1 \text{ mol AgNO}_3}$ = 0.08495 g

X มีการนำไฟฟ้าใกล้เคียง $\mathbf{\nabla}$ KNO₃ $\mathbf{\square}$ K₃Cr(CN)₆ $\mathbf{\square}$ CaCl₂ $\mathbf{\square}$ glucose (1 คะแนน)

6.4 (1.5 คะแนน)

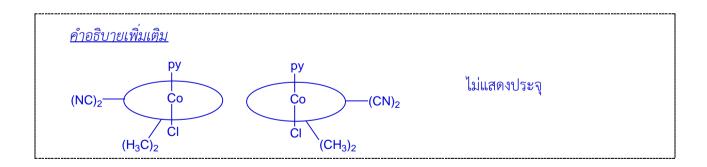
เพราะ

w มีมวลโมเลกุล □ คงเดิม □ เพิ่มขึ้น ☑ ลดลง เท่ากับ 35.5 เมื่อเทียบกับ x (0.5 pt)

Fe(III) เปลี่ยนเป็น Fe(II) คลอไรด์หลุดจากโคออร์ดิเนชันสเฟียร์เพื่อให้สารเป็นกลาง (1 pt)

6.5 (1 คะแนน)

สารเชิงซ้อนของ Co(II) + Z + คลอไรด์ + pyridine มี 2 ไอโซเมอร์ (1 pt)

คำตอบข้อที่ 7 (15 คะแนน)

7.1 (3 คะแนน)

ปะการังมีอายุไม่น้อยกว่า 1.90×10^4 ปี (0.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (2.5 คะแนน)

การสลายตัวของ C-14 เป็นปฏิกิริยาอันดับหนึ่ง : $^{14}_{6}$ C $\longrightarrow$ $^{14}_{7}$ N + e⁻

$$rate = -\frac{d[_{14}C]}{dt} = k[_{14}C]$$

$$\int_{[1_4C]_0}^{[1_4C]} \frac{1}{[1_4C]} d[1_4C] = -\int_0^t k dt$$

$$\ln \frac{[_{14}C]}{[_{14}C]_0} = -k(t-0) = -kt \tag{0.5 pt}$$

ที่เวลา $t=t_{1/2}$ (ค่าครึ่งชีวิต) $[_{14}\mathrm{C}]$ จะเป็นครึ่งหนึ่งของ $[_{14}\mathrm{C}]_0$ ดังนั้น

$$\ln \frac{[_{14}C]_{0}/2}{[_{14}C]_{0}} = -kt_{1/2}$$

$$\ln \frac{1}{2} = -kt_{1/2} = 0.693$$

$$k = \frac{0.693}{t_{1/2}} \quad \text{พรือ} \quad t_{1/2} = \frac{0.693}{k}$$

$$(0.5 pt)$$

หรือ

C-14 มีค่าครึ่งชีวิต 5,730 ปี หากมี C-12 อยู่ 99.9 % นั่นคือ มี C-14 อยู่ 0.1 % จะได้ (0.5 pt)

$$\ln \frac{\left[_{14}C\right]}{\left[_{14}C\right]_{0}} = -\frac{0.693}{t_{1/2}}t$$

$$\ln \frac{0.1 \%}{1.0 \%} = -\frac{0.693}{5,730 \sqrt{1}}t$$

$$t = 1.90 \times 10^{4} \sqrt{1}$$
(1 pt)

7.2 (3.5 คะแนน)

7.2.1 อันดับของปฏิกิริยา =
$$\frac{\ln\left(\frac{y}{x}\right)}{\ln(2)} + \frac{\ln\left(\frac{z}{x}\right)}{\ln(3)}$$
 (0.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (1.5 คะแนน)

ให้ m และ n เป็นอันดับปฏิกิริยาของ $\mathsf{C_2H_5OH}$ และ $\mathsf{O_2}$ ตามลำดับ

จากการทดลองที่ 1;
$$rate_1 = \frac{x}{10} = k[a]^m[b]^n$$

จากการทดลองที่ 2;
$$rate_2 = \frac{y}{10} = k [a]^m [2b]^n$$

$$\frac{rate_2}{rate_1} = \frac{y}{x} = [2]^n \tag{0.5 pt}$$

$$\ln\left(\frac{y}{x}\right) = n \ln(2)$$

$$n = \frac{\ln\left(\frac{y}{x}\right)}{\ln(2)}$$

จากการทดลองที่ 3;
$$rate_3 = \frac{z}{10} = k [3a]^m [b]^n$$

$$\frac{rate_3}{rate_1} = \frac{z}{x} = [3]^m \tag{0.5 pt}$$

$$\ln\left(\frac{Z}{x}\right) = m \ln(3)$$

$$m = \frac{\ln\left(\frac{Z}{X}\right)}{\ln(3)}$$

ดังนั้น อันดับรวมของปฏิกิริยา =
$$m+n$$
 (0.5 pt)

$$= \frac{\ln\left(\frac{y}{x}\right)}{\ln(2)} + \frac{\ln\left(\frac{z}{x}\right)}{\ln(3)}$$

7.2.2 ค่าคงที่อัตราการเกิดปฏิกิริยา (
$$k$$
) =
$$\frac{x}{\frac{\ln(\frac{y}{x})}{\ln(2)} \frac{\ln(\frac{z}{x})}{\ln(3)}}$$
 (0.5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (1 คะแนน)

7.3 (5 คะแนน)

วิธีคำนวณ (3 คะแนน)

ถ้าตอบ**เอทานอล**

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องของสารที่แสดงการคำนวณ □ เอทานอล 🛘 1-โพรพานอล

$$CH_{3}CH_{2}OH(g) + 3O_{2}(g) \longrightarrow 2CO_{2}(g) + 3H_{2}O(g)$$

$$\Delta H = \{5(C-H) + (C-C) + (C-O) + (O-H) + 3(O=O)\} - \{4(C=O) + 6(O-H)\}$$

$$= \{5(413) + (348) + (358) + (463) + 3(495)\} - \{4(799) + 6(463)\}$$
(1 pt)

$$= 4,719 - 5,974 = -1,255 \text{ kJ/mol}$$
 (0.5 pt)

$$= -\frac{1,255 \text{ kJ}}{1 \text{ mol}} \times \frac{1 \text{ mol}}{46.068 \text{ g}} \quad \text{(มวลโมเลกุลของเอทานอล = 46.068)}$$
 (0.5 pt)

 $= -27.24 \, \text{kJ/g}$

ถ้าตอบ **1-โพรพานอล**

$$CH_3CH_2CH_2OH(l) + 9/2O_2(g) \longrightarrow 3CO_2(g) + 4H_2O(g)$$
 (1 pt)

$$\Delta H = \{7(C-H) + 2(C-C) + (C-O) + (O-H) + 9/2(O=O)\} - \{6(C=O) + 8(O-H)\}\$$
 (1 pt)

$$= \{7(413) + 2(348) + (358) + (463) + 9/2(495)\} - \{6(799) + 8(463)\}$$

$$= 6,635.5 - 8,498 = -1,862.5 \text{ kJ/mol}$$
 (0.5 pt)

 $= -30.99 \, \text{kJ/g}$

7.4 (3.5 คะแนน)

อิเล็กตรอนเปลี่ยนระดับพลังงานจาก $n_i =$ 2 ไปยัง $n_f =$ 3 (1 คะแนน)

วิธีคำนวณ (2.5 คะแนน)

จาก $\Delta E = \frac{hc}{\lambda}$ (0.5 pt)

$$\Delta E = \frac{(6.63 \times 10^{-34} \text{ J s})(3.0 \times 10^8 \text{ m/s})}{656 \times 10^{-9} \text{ m/s}}$$

$$= 3.03 \times 10^{-19} \text{ J}$$
(0.5 pt)

จาก Rydberg's equation;
$$\Delta E = R_{\rm H} \left(\frac{1}{n_i^2} - \frac{1}{n_f^2} \right)$$
 (0.5 pt)

เมื่อ Rydberg constant ($R_{\rm H}$) = 2.18×10^{-18} J

$$3.03 \times 10^{-19} = 2.18 \times 10^{-18} \left(\frac{1}{n_i^2} - \frac{1}{n_f^2} \right)$$
 (0.5 pt)

$$\left(\frac{1}{n_i^2} - \frac{1}{n_f^2}\right) = 0.139 \tag{0.5 pt}$$

(แสงสีแดงเป็นแสงในช่วงคลื่นที่ตามองเห็น n_i ควรเป็น 2)

แทนค่า n_i = 1, 2, 3, ... และ n_f = 2, 3, 4, ... ในสมการ

จะได้ว่า
$$n_i = 2$$
 และ $n_f = 3$

คำตอบข้อที่ 8 (15 คะแนน)

8.1 (4.5 คะแนน)

8.1.1ปฏิกิริยาที่ขั้วแอโนด
$$4 \text{ {Al(s)}} + 4\text{OH-(aq)} \longrightarrow [\text{Al(OH)}_4]^-(\text{aq)} + 3e^- \}$$
(0.5 คะแนน)ปฏิกิริยาที่ขั้วแคโทด $3 \text{ {O}}_2(\text{g}) + 2\text{H}_2\text{O(l)} + 4\text{e}^- \longrightarrow 4\text{OH-(aq)} \}$ (0.5 คะแนน)ปฏิกิริยาของเซลล์ $4\text{Al(s)} + 3\text{O}_2(\text{g}) + 6\text{H}_2\text{O(l)} + 4\text{OH-(aq)} \longrightarrow 4[\text{Al(OH)}_4]^-(\text{aq})$ (0.5 คะแนน)

(ทุกคำตอบ ทศนิยม 1 ตำแหน่ง)

วิธีคำนวณ (1.5 คะแนน)

$$\Delta G^{\circ} = -nFE^{\circ} \qquad (F = 96,500 \text{ C mol}^{-1} = 96,500 \text{ J V}^{-1} \text{ mol}^{-1})$$

$$= -12 \text{ mol} \times 96,500 \text{ J V}^{-1} \text{ mol}^{-1} \times 2.0 \text{ V} \qquad (0.5 \text{ pt})$$

$$= -2,316,000 \text{ J}$$

$$= -2,316.0 \text{ kJ}$$

$$\Delta S^{\circ} = nFx \qquad (x = 1.0 \times 10^{-4} \text{ V/°C} = 1.0 \times 10^{-4} \text{ V/K})$$

$$= 12 \text{ mol} \times 96,500 \text{ J V}^{-1} \text{ mol}^{-1} \times 1.0 \times 10^{-4} \text{ V/K} \qquad (0.5 \text{ pt})$$

$$= 115.8 \text{ J/K}$$

$$\Delta H^{\circ} = \Delta G^{\circ} + T\Delta S^{\circ}$$

$$= -2,316,000 \text{ J + (298 \text{ K} \times 115.8 \text{ J/K})} \qquad (0.5 \text{ pt})$$

$$= -2,281,491.6 \text{ J}$$

$$= -2,281.5 \text{ kJ}$$

8.2 (6 คะแนน)

(ทุกคำตอบ ทศนิยม 2 ตำแหน่ง)

วิธีคำนวณ (4 คะแนน)

ຈາກ
$$P_1V_1^{\gamma} = P_2V_2^{\gamma}$$
 $\gamma = \frac{C_P}{C_V}$
 $C_P = 5R/2$
 $C_V = 3R/2$
 $V_1 = \frac{nRT_1}{P_1}$
 $V_1 = \frac{1.0 \text{ mol} \times 0.082 \text{ L atm mol}^{-1} \text{ K}^{-1} \times 300 \text{ K}}{10.0 \text{ atm}}$
 $V_1 = 2.46 \text{ L}$

ຈາກ $P_1V_1^{\gamma} = P_2V_2^{\gamma}$

10.0 atm × (2.46 L)^{5/3} = 1.0 atm × $V_2^{5/3}$
 $V_2 = 9.79 \text{ L}$

ຈາກ $P_2V_2 = nRT_2$

1.0 atm × 9.79 L = 1.0 mol × 0.082 L atm mol $^{-1} \text{ K}^{-1} \times T_2$ (0.5 pt)

 $T_2 = 119.39 \text{ K}$

ຈາກ $\Delta E = nC_V\Delta T$
 $= 1.0 \text{ mol} \times (3/2 \times 8.314 \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}) \times (119.39 \text{ K} - 300 \text{ K})$
 $= -2,252.39 \text{ J}$
 $\Delta E = q - w = 0 - w$
 $= -\Delta E$
 $W = 2,252.39 \text{ J}$
 $W = 2,25 \text{ kJ}$

8.3 (4.5 คะแนน)

(ทุกคำตอบ ทศนิยม 2 ตำแหน่ง)

วิธีคำนวณ (3 คะแนน) ไอของของเหลวมีพฤติกรรมเป็น ideal gas $V_2 = \frac{nRT}{P}$ $= \frac{2 \text{ mol} \times 0.082 \text{ L atm mol}^{-1} \text{ K}^{-1} \times (273 + 115) \text{ K}}{273 + 115}$ (0.5 pt)1 atm = 63.63 L $V_1 = \frac{m}{d}$ ของเหลว $= \frac{2 \text{ mol} \times 30 \text{ g/mol}}{1.2 \text{ g/mL} \times 1000 \text{ mL/L}}$ (0.5 pt)= 0.05 L $\Delta E = q - w$ จาก *P* คงที่ (1 atm) $\Delta E = q - P\Delta V$ $\Delta E = q - P(V_2 - V_1)$ (0.5 pt) $q = 2 \text{ mol} \times 40,000 \text{ J/mol} = 2 \times 40,000 \text{ J}$ (0.5 pt) $\Delta E = (2 \times 40,000 \text{ J}) - 1 \text{ atm} \times (63.63 \text{ L} - 0.05 \text{ L})$ (0.5 pt)= $(2 \times 40,000 \text{ J}) - 1 \text{ atm} \times (63.63 \text{ L} - 0.05 \text{ L}) \times \frac{101.4 \text{ J}}{1 \text{ L atm}}$ (0.5 pt)= 73,553 J73.55 kJ

Solution to Problem 9 (14.5 points)

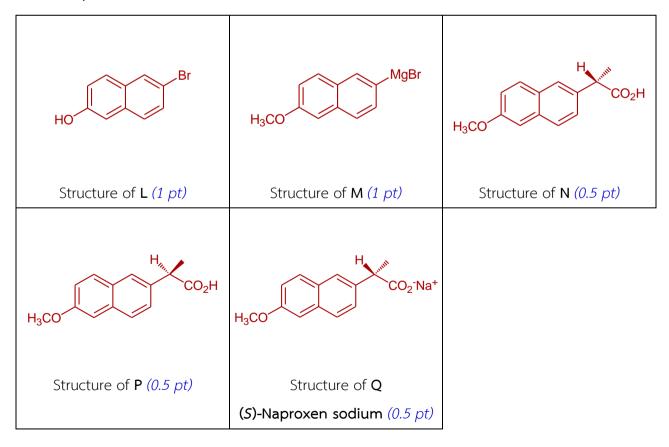
9.1 (6 points)

CH ₃	CH ₃ NO ₂	CH ₃ CI
Structure of A (0.5 pt)	Structure of B (0.5 pt)	Structure of C (1 pt)
O_2N CI	O_2N O	H_2N O NEt_2
Structure of D (1 pt)	Structure of E (1 pt)	Structure of F (1 pt)
Cl ₂ /AlCl ₃	HNEt ₂	
Reagent 1 (0.5 pt)	Reagent 2 (0.5 pt)	

9.2 (5 points)

$$O_2N$$
  O_2N O_2Et O_2N O_2N

9.3 (3.5 points)

Solution to Problem 10 (9 points)

10.1 (3 points)

Structure at pH 3

Structure at pH 14

10.2 (1 point) Assignment of stereogenic centers of AMP.

10.3 (2 points) Hydrogen bonding pattern between inosine and adenine.

- แสดงเส้นประ hydrogen bond แค่ 1 พันธะ ไม่ว่าจัดวางโมเลกุลอย่างไร หากจับถูกคู่ 1 คู่ ได้ 1 คะแนน แต่ต้อง นำ adenine มา pair ด้วยเท่านั้น ถ้าใช้ผิดเบสไม่ได้คะแนนเลย
- หมู่ R จะแสดงเป็นส่วนที่เหลือของ nucleotide หรือแสดงเป็นเพียง H หรือแสดงเป็นเส้นหยิกก็ได้ ไม่หักคะแนนส่วนนี้

10.4 (1 point) Structure of tautomer of inosine.

หมู่ R จะแสดงเป็นส่วนที่เหลือของ nucleotide หรือแสดงเป็นเพียง H หรือแสดงเป็นเส้นหยิกก็ได้ ไม่หักคะแนน ส่วนนี้

10.5 (2 points) Hydrogen bonding patterns of the tautomeric with a standard base.

Solution to Problem 11 (6 points)

HN CH ₃	CH ₃	O-
Structure of A (1 pt)	Structure of B (1 pt)	Structure of C (1 pt)
O O O OCH ₂ CH ₃	H	
Structure of D (1 pt)	Structure of E (1 pt)	
HgSO ₄ , H ₂ SO ₄ H ₂ O	1) BH ₃ 2) H ₂ O ₂ , NaOH	
Reagent 1 (0.5 pt)	Reagent 2 (0.5 pt)	